

- дозволяє підприємству реалізувати окремі стратегічні цілі свого розвитку швидше і дешевше;
- підприємство має можливість вкладати кошти як в безризикові інструменти, так і в спекулятивні, відповідно до своєї інвестиційної політики (консервативної або агресивної);
- потребує мінімум часу для прийняття управлінських рішень порівняно з реальними інвестиціями;
- викликає необхідність активного моніторингу та оперативності у прийнятті рішень, оскільки фінансовий ринок, сфера обігу фінансових інвестицій, має високі коливання кон'юнктури.

Література:

1. Закон України „Про інвестиційну діяльність” від 18.09.1991 р. (зі змінами та доповненнями) // <http://www.rada.gov.ua>.
2. Король В. А. Фінансові інвестиції торговельних підприємств та умови їх здійснення: Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.07.05 / Київський держ. торговельно-економічний університет. - К., 1998. - 17 с.
3. Ластовченко І.В. Деякі фінансові аспекти інвестиційної діяльності підприємств // Фінанси України. - 2001. - №2.
4. Лушкін В.А. Інвестиції та економічний розвиток. - Житомир : Житомир, 2002. - 256с.
5. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посібник. - К: КНЕУ, 2003. - 554 с.

Дем'янишин В.Г., к.е.н., доцент
Тернопільський державний економічний
університет

Стратегічні підходи держави до наповнення дохідної частини бюджетів

Важливою складовою бюджетної політики держави є формування стратегічних підходів до наповнення дохідної частини бюджетів. Актуальність цієї проблеми пов'язана з визначенням таких принципів, форм і методів мобілізації бюджетних ресурсів держави, регіонів та територіальних громад, які б, з одного боку, дали можливість всім суб'єктам державної влади, державного управління та місцевого самоврядування наповнити свої фонди грошових коштів у обсягах, необхідних для повноцінного й якісного виконання покладених на них функцій, а з другого – відповідали інтересам всіх суб'єктів відносин і забезпечували б належний рівень економічної активності на рівні держави та її адміністративно – територіальних формувань й матеріального добробуту громадян.

Дані питання дискутуються у вітчизняній економічній літературі досить активно. Не зважаючи на великий перелік науковців, які досліджують різні аспекти наповнення бюджетів, діюча система мобілізації доходів в Україні є дуже недосконалою, а проблеми, пов'язані з формуванням доходів продовжують нагромаджуватися та ускладнюються.

Робота над проектом Податкового кодексу України виявила значні розбіжності у стратегічних підходах вчених і практиків до формування національної системи оподаткування та визначення її ролі у вітчизняній моделі наповнення дохідної частини бюджетів. На нашу думку, така модель мала б бути складовою фінансовою, а у її складі – бюджетної стратегії держави і повинна враховувати наступне:

- обсяги доходів усіх бюджетів (державного, регіональних і місцевих) мають відповідати потребі органів державної влади, державного управління і місцевого самоврядування у такій величині бюджетних ресурсів, яка давала б їм можливість повноцінно виконувати свої функції;
- абсолютна більшість (не менше 90 відсотків) доходів регіональних і місцевих бюджетів повинні формуватись за рахунок власних і закріплених доходів. Частка міжбюджетних трансфертів при цьому не повинна перевищувати 10 відсотків;
- процес наповнення доходів усіх бюджетів повинен здійснюватися на стабільній економічній та законодавчій базі;
- сплата податків, обов'язкових і необов'язкових платежів не повинна негативно відобразитися на соціально – економічних процесах у державі та регіонах;
- процес формування дохідної бази всіх бюджетів має базуватися на наукових принципах.

Відповідно до вищезазначеного, на нашу думку, державі бажано дотримуватись наступних стратегічних підходів при розробці вітчизняної моделі наповнення дохідної частини бюджетів.

1. Найперше, державі доцільно визначитися на перспективу які функції вона буде брати на себе і яку частку валового внутрішнього продукту для цього їй потрібно буде централізувати. Розрахунок такого співвідношення мав би враховувати оптимальні пропорції, які б максимально задовольняли інтереси виробників та інтереси держави. Такі пропорції доцільно визначати на тривалу перспективу з урахуванням бюджетної стратегії держави, вносячи при необхідності до них несуттєві корективи.

2. Визначившись з часткою валового внутрішнього продукту, яку потрібно централізувати для виконання своїх функцій, держава мала б спрогнозувати, який обсяг з цієї частки доцільно централізувати податковим методом, а який – неподатковим.

3. Встановивши величину податкових надходжень, які необхідно мобілізувати до бюджету, державі доцільно визначитися концептуально з таких питань:

- якою має бути форма взаємовідносин між платниками податків та державою переважаюча (пряме і непряме оподаткування) і у яких пропорціях;
- якими мають бути співвідношення між суб'єктами оподаткування, а саме, хто має платити більше податків, а хто – менше і у яких пропорціях: багаті, середні, бідні; юридичні особи, фізичні особи;
- яким має бути співвідношення між об'єктами оподаткування (виробництвом, споживанням, доходами, прибутком, майном, капіталом, землею, ресурсами тощо);
- яким має бути співвідношення між державними і місцевими податками.

Після цього можна формувати національну систему оподаткування, визначившись з принципами її побудови та дотримуючись цих принципів.

4. Встановити конкретний перелік неподаткових надходжень, розробити дієвий механізм їхньої мобілізації до бюджетів усіх рівнів. Частку цих надходжень доцільно значно збільшити за рахунок надходжень від державної власності, державного майна та надання окремих послуг державними суб'єктами.

5. Розробити дієвий механізм взаємовідносин між державним, регіональними і місцевими бюджетами, який би відповідав ринковим умовам господарювання і не був би знаряддям „зрівнялівки”.

На нашу думку, такі стратегічні підходи держави дали б можливість розробити ефективну вітчизняну модель наповнення доходної частини бюджетів, яку можна було б урахувати при розробці проекту Податкового кодексу України та фінансової стратегії держави.

Фірсова С.Г., к.е.н., доцент
Київський національний університет
ім.Т.Шевченка

Фінансове управління регіонами: принцип « ризик – доходність»

Розглядаючи фінанси необхідно виділити три взаємопов'язані сфери:

- фінансові ринки, дослідженням яких займається макроекономіка;
- інвестиції, предметом дослідження яких є прийняття рішень приватних осіб, підприємств, регіонів і фінансових інститутів з формування і управління інвестиційним портфелем;
- фінансовий менеджмент, тобто науку про прийняття фінансових рішень з управління підприємством.